

Wykaz obiektów

do ogólnopolskiej odznaki turystycznej

„966 NARODZINY PAŃSTWA POLSKIEGO”

1. Woj. Dolnośląskie:

Zabytki architektury

1. Niwnice k/Lwówka Śląskiego - kościół filialny św. Jadwigi po 1305r.
2. Biały kościół k/Strzelina – kościół Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, 1264r.
3. Brzeg Głogowski – kościół Bożego Ciała, XIII w /na zachód od Głogowa/.
4. Głogów - zamek książęcy, murowana wieża z XIII w.
5. Głogów - kościół św. Piotra, fundamenty z XII w., obecnie lapidarium i pomnik Jana Jana Pawła II
6. Głogów - kolegiata Wniebowzięcia NMP, relikty dwóch kościołów z XII w. /pod posadzką/ i dwóch faz właściwej kolegiaty z 1 poł. XIII w.
7. Głogów - farny kościół św. Mikołaja, relikty fazy romańskiej z 1 poł. XIII w.
8. Gogołów – kościół romański z początku XIII w, obecnie gotycki pw. Św. Marcina.
9. Gościszów - ruiny zamku z XIII w, przebudowany w końcu XIVw.
10. Gościszów - kościół Matki Boskiej i Jana Chrzciciela, fragmenty z 1 połowy XIII w.
11. Henryków – kościół pocysterski, ok. 1270r.
12. Jerzmanki k/Zgorzelca – kościół św. Franciszka z Asyżu, XIII w.
13. Kiełczyn – kościół Narodzenia NMP, relikty z XIII w /na północ od Dzierżoniowa/.
14. Kondratów – kościół filialny św. Jerzego, pocz. XIV w/wzmiankowany w 1311r. na północny wschód od Świerzawy/.
15. Kościelniki Średnie – mury romańskie kościoła z XIII w /na południe od Lubania/.
16. Legnica - Zamek Piastowski, mury od 12 z 1 poł. XIII w., relikty kaplicy zamkowej
17. Legnica - katedra św. Piotra i Pawła, pierwotnie 1208, 1333 – 1380r.
18. Lubiąż – opactwo cystersów, pobenedyktyński kościół św. Jakuba, 1150r.
19. Lubiąż – Kamienna piscina /chrzcielnica/ znajdująca się w prezbiterium kościoła Wniebowzięcia NMP
20. Lwówek Śląski – kościół Wniebowzięcia NMP /fasada zachodnia/ joannitów, 1260 – 1270 r.
21. Nowy Kościół – ruiny kościoła NMP, XIII w. /na południe od Złotoryi/.
22. Pastuchów – kościół św. Barbary, poł. XIII w.
23. Pielgrzymka – kościół św. Jana Nepomucena, portal z XIII w. /na zach. od Złotoryi/.
24. Płóczki Górne – kościół filialny św. Bartłomieja, ok. 1241r.
25. Proszków – kościół św. Anny, pocz. XIV w.
26. Raciborowice Górne – kościół św. Michała Archanioła, pocz. XIII w.
27. Rokitnica gmina Złotoryja - zamek w Rokitnicy z XIII / XIV w.
28. Rokietnica - kościół św. Bartłomieja, XIII w. obecnie św. Michała Archanioła
29. Sobótka - kamienny lew romański stojący obok kościoła św. Anny
30. Sobótka - zamek w Górcie – dawne opactwo augustianów, XII – XIV w. /obecnie hotel/
31. Sokołowice – kościół parafialny św. Jadwigi, ok. poł. XIII w.
32. Stary Zamek – kościół parafialny św. Stanisława biskupa, 2 poł. XIII w. /Gm. Sobótka/.
33. Stolec – kościół pomocniczy Niepokalanego Poczęcia NMP i św. Zuzanny, koniec XIII w. /gmina Ząbkowice Śląskie/.
34. Stronia – rotunda Narodzenia NMP, ok. 1300r. /na wschód od Oleśnicy/.
35. Strzelin – romańska rotunda św. Gotarda, XII w.

36. Studniska Dolne – kościół filialny św. Anny, XIII w. /na południe. od Zgorzelca/.
37. Środa Śląska: - kościół NMP 1220 – 1230r.
38. Środa Śląska - kościół św. Andrzeja, ściany zewnętrzne naw bocznych, XII w.
39. Świerzawa – kościół /muzeum św. Jana Chrzciciela i św. Katarzyny Aleksandryjskiej, XIII w.
40. Święta Katarzyna – kościół obronny św. Katarzyny Aleksandryjskiej, poł. XIII w.
41. Trójca – kościół św. Piotra i Pawła, poł. XIII w. /na wschód od Zgorzelca/.
42. Trzebnica – klasztor cysterek, 1202r.
43. Tymowa – kościół NMP obecnie MB Królowej Świata, koniec XIII w.
44. Tyniec nad Ślężą – kościół św. Michała, ok. XIII w.
45. Ujazd Górny – kościół św. Marcina, pocz. XIII w.
46. Wądroże Wielkie – kościół MB Różańcowej /pierwotnie św. Piotra i Pawła/, XIII w.
47. Wierzba – kościół Wniebowzięcia NMP, XIII w. /na południe od Świdnicy/.
48. Wleń – zamek /donżon, relikty kaplicy i budynku mieszkalnego/ z fragmentami murów z XII / XIII w.
49. Wrocław: - kościół św. Idziego, 1 poł. XIII w.
50. Wrocław - katedra św. Jana Chrzciciela z relikdami z X – XII w.
51. Wrocław - kościół augustianów NMP na Piasku, nad wejściem do zakrystii tympanon fundacyjny z pierwotnej romańskiej świątyni, po 1153r.
52. Wrocław - zamek na Ostrowie Tumskim składający się z późnoromańskiej kaplicy zamkowej i zabudowy mieszkalnej. Obecnie zachowane tylko nieliczne fragmenty w obrębie późniejszych budynków, 1 poł. XIII w.
53. Zbylutów – wiejski kościół parafialny pw. NMP, 1 poł. XIII w, przebudowany w końcu XV w. /na wschód od Lwówka Śląskiego/.
54. Złotoryja – kościół NMP – część wschodnia, głównie dolne partie murów, 1230r.
55. Źródła – wiejski kościół parafialny z XIII w. pw. Świętego Krzyża /późnoromański/ / na wschód od Środy Śląskiej/.

Grody i grodziska

1. Będkowice gmina Sobótka /rezerwat archeologiczny/.
2. Mierzyce gmina Wądroże Wielkie /na wschód od Legnicy/.
3. Ryczyn powiat oławski /na północ od Lipiek/
4. Ścieżka dydaktyczna „Śladami Trzebowian” w Parku Krajobrazowym „Chełmy” 2 km na południowy zachód od Myśliborza /dwa grodziska/.
5. Gilowice „Tatarski Okop” 2,5 km na zachód od Niemczy.

2. Woj. Kujawsko – pomorskie:

Zabytki architektury

1. Chalno – relikty kościoła z XII w., rozebranego ok. 1870r. /na północ od Izbicy Kujawskiej/.
2. Inowrocław – kościół NMP, XII w.
3. Kałdus – relikty nieukończony bazyliki z XI w. /Góra św. Wawrzyńca/, /na południe od Chełmna/.
4. Kościelec – kościół św. Małgorzaty, XII / XIII w. /na zachód od Inowrocławia/.
5. Kościelna Wieś – kościół św. Wawrzyńca, fragmenty z przełomu XII / XIII w. /powiat Radziejów gmina Osiecin/.
6. Kruszwica – kolegiata św. Piotra i Pawła, 1120 – 1140 r.
7. Mogilno – fragmenty pobenedyktynskiego kościoła św. Jana Apostoła, 1 poł. XI w. /z okresu romańskiego pochodzą prezbiterium z absydą, filary w nawie głównej, fragmenty ścian bocznych, krypty: wschodnia i zachodnia/.

8. Strzelno - kościół Świętej Trójcy i NMP, XII / XIII w.
9. Strzelno - rotunda świętego Prokopa, 1133 r.
- 10.. Włocławek – kościół Wniebowzięcia NMP, pierwotnie z XI w. – nie zachowana

Grody i grodziska

1. Biskupin
2. Dobrzyń nad Wisłą – góra zamkowa
3. Górzno – grodzisko „Dziewicza Góra” i „Bocianiec” .
4. Grodzisko Wyszogród k/ Bydgoszczy
5. Niedźwiedź - Steklin – na południowym brzegu jeziora Steklin, gmina Kikół.
6. Osieczek /400 m na zachód od wsi/. /na wschód od Wąbrzeźna nad jez. Wielkim/.
7. Raciąż na północ od Tucholi.
8. Rudaw /na południe od Golubia Dobrzynia/.

3. Woj. Lubelskie:

Zabytki architektury

1. Chełm – Bielawin – relikty wieży z XI / XIII w.
2. Lublin – wieża zamku, lata 30 XIII w.
3. Podgórze – kościół Chrystusa Pana Zbawiciela, prezbiterium, XIII w. /część miejscowości Stołpie na zachód od Chełma/
4. Stołpie – wieża, lata 80 XII w. i 80 XIII w.

Grody i grodziska

1. Chełm – Wysoka Górka – Góra Zamkowa.
2. Chodlik / na północ od Opola Lubelskiego/.
3. Motycz gród „Bęben” nad rzeką Czechówką, na zachód od Lublina.
4. Żmijowiska Grodzisko /na północ od Opola Lubelskiego/.

4. Woj. Lubuskie:

Zabytki architektury

1. Biedrzychowice Dolne – kościół Podwyższenia Krzyża Świętego, zachowana półkolista absyda, a w południowej ścianie nawy ostrołuczny portal kamienny, XIII w. /na północ od m. Żary.
2. Drzeńsko – kościół Jezusa Miłosiernego, XIII w. /na półn. zachód od Rzepina/.
3. Iława – kościół św. Andrzeja, XII w., dzielnica Szprotawy.
4. Kowalów – kościół św. Piotra i Pawła, XIII w.
5. Stary Żagań – kościół wiejski pw. NMP Królowej Polski, XII w.

Grody i grodziska

1. Santok /na wschód od Gorzowa Wielkopolskiego/.
2. Szprotawa – Gród Chrobry w Zespole Przyrodniczo – Krajobrazowego Parku Słowiańskiego.

5. Woj. Łódzkie:

Zabytki architektury

1. Inowłódz – kościół św. Idziego, XI / XII w.
2. Krzyworzeka – kościół św. Piotra i Pawła, 1264r. /na południe od Wielunia/.
3. Ruda – kościół św. Wojciecha, 1142 r. k/Wielunia. /na połud. wschód od Wielunia/.
4. Strońsko – kościół św. Urszuli 11 Tysięcy Dziewic, 1 poł. XIII w.
5. Sulejów – Opactwo Cystersów, XII / XIII w.
6. Tum – kolegiata NMP i św. Aleksego, XII w.
7. Żarnów – kościół św. Mikołaja, koniec XII w.

Grody i grodziska

1. Dzwonkowice gmina Nowy Kawęczyn pow. skierniewicki

2. Góra Chełmno /trasa Radomsko – Przedbórz, na południe od Granicy k/Bąkowej Góry/.
3. Konopnica – grodzisko zwane zamczyskiem.
4. Rawa Mazowiecka, ok. 1,8 km od rynku /Anielska Góra, Szwedzkie okopy/ - miejsce spacerów i wycieczek.
5. Sieradz – Góra Zamkowa k/skansenu.
6. Tum – w pobliżu kolegiaty.
7. Żarnów – „Szwedzka Góra”

6. Woj. Małopolskie:

Zabytki architektury

1. Czchów – romańska wieża zamkowa, koniec XIII w.
2. Dziekanowice – kościół romański z XII / XIII w.
3. Kościelec – kościół św. Wojciecha, ok. 1231 – 1248r.
4. Kraków: - katedra św. Stanisława i św. Wacława – relikty X / XI w.: krypta św. Leonarda.
- zamek – relikty z końca XIII w.
- rotunda NMP, X / XI w.
5. Kraków - kościół Mariacki – fundamenty kościoła gotyckiego z pocz. XIII w.
6. Kraków - kościół św. Wojciecha, X-XII w.
7. Kraków - kościół św. Andrzeja, 1079 – 1098 r.
8. Kraków - kościół Najświętszego Salwatora, X-XII w.
9. Miechów – relikty pierwszego kościoła Bożogrobców, 1 poł. XIII w.
10. Mogiła – opactwo cystersów z kościołem, 1 poł. XIII w.
11. Prandocin – kościół św. Jana Chrzciciela, XII w. /na północ Słomniki/.
- 12.. Tropie – kościół Świętych Pustelników Świerada i Benedykta, XI / XII w. /na północ od Czchowa/.
13. Tyniec – kościół św. Piotra i Pawła, XI w.
14. Wysocice – kościół obronny św. Mikołaja, XII / XIII w. /na zachód od Miechowa/.

Grody i grodziska

1. Chrostowa w pobliżu Sobolowa /grodzisko na cyplu, dolina rzeki Stradomki/.
2. Czatkowice k/Krzeszowic „Bartłowa Góra” na południe od Czernej.
3. Książ Wielki - „Kółko” pow. Miechów.
4. Olkusz Stary 3km od centrum Olkusza.
5. Piekary gmina Liszki pow. Krakowski.
6. Podegrodzie „Zamczysko”, zachodnia część Podegrodzia /pow. Nowosądecki/.
7. Poznachowice Górne – Góra Grodzisko/ pow. Myślenice gm. Raciechowice/.
9. Zawada gm. Tarnów „Góra św. Marcina”.
10. Wojnicz pow. Tarnowski tzw. Wały kasztelańskie.

7. Woj. Mazowieckie:

Zabytki architektury

1. Błonie – kościół parafialny św. Trójcy, poł. XIII w.
2. Chlewiska – kościół św. Stanisława Bp Męczennika, 1121 r. /pierwotny/.
3. Czersk – relikty kaplicy zamkowej, XIII w.
4. Czerwińsk nad Wisłą – kościół Zwiastowania NMP, XII w.
5. Płock: - katedra powstała w 1144 r., drzwi płockie z XII w. /wierna kopia, oryginał w Nowogrodzie Wielkim/.
6. Płock - palatium i rotunda z X / XI w. /eksponowane przy zamku/.
7. Płock - kolegiata św. Michała, obecnie liceum „Małachowianka” z 1180r. /najstarsza szkoła w Polsce/, mury i fragment filaru.
8. Rokicie – kościół św. Piotra i Pawła, XIII w. /kobyli kościół/.

9. Sieciechów Opactwo - kościół Wniebowzięcia NMP, XII w. /relikty fundamentów/

Grody i grodziska

1. Błonie „Szwedzki Okop” lub „Łysa Góra” nad Utratą.
2. Ciechanów gród na Farskiej Górze ul. ks. Ściegiennego.
3. Grudusk – gród wojewody Krystyna, wzgórze „Zielona Góra” /pow. ciechanowski/.
4. Ostrołęka – relikty grodu nad Narwią.
5. Proboszczewice Nowe k/ Płocka – „Szwedzka Góra”.
6. Radom – ul. Piotrówka „Piotrówka”.
7. Sieciechów – „Wójtowa Góra”
8. Stara Warka 3km od Warki.
9. Wyszogród – „Góra zamkowa”

8. Woj. Opolskie:

Zabytki architektury

1. Głucholazy – kościół parafialny św. Wawrzyńca, 1250r.
2. Kałków – kościół Narodzenia NMP i św. Jerzego, XIII w. /na połud. od Otmuchowa/.
3. Kępnica – kościół Wniebowzięcia NMP, m. in. zachowane późnoromańskie polichromie w prezbiterium, 1 poł. XIII w. /na połud. wschód od Nysy/.
4. Nysa – kościół św. Jakuba i św. Agnieszki, relikty kościoła z XIII w.
5. Pakosławice – kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła, 1221 r. /na północ od Nysy/.
6. Wierzbice – kościół św. Mikołaja, poł. XIII w. /na połud. wschód od Nysy/.

Grody i grodziska

1. Biała k/cmentarza żydowskiego /z Prudnika do Prószkowa ul. Prudnicka i po 1,2km w ul. Jana i Karola Augustynów.
2. Kielcza k/cmentarza parafialnego.

9. Woj. Podlaskie:

Zabytki architektury

Brak

Grody i grodziska

1. Bielsk Podlaski – „Góra Zamkowa”
2. Drohiczyn – „Góra Zamkowa”
3. Góra Zamkowa gmina Jeleniewo.
4. Jegliniec – grodzisko jaćwieskie gm. Szypliszki
5. Miejskie Nowiny gmina Sokółka
6. Mielnik - Góra Zamkowa.
7. Nowogród – wzgórze Siemowita /skansen/
8. Stara Łomża „Góra Królowej Bony”, 5km od Łomży.
9. Sudawskie „Gulberek”, „Mała Warszawa”, „Święta Góra” gmina Wizajny.
10. Suraż – „Góra zamkowa”.

10. Woj. Podkarpackie:

Zabytki architektury

1. Przemyśl - Wzgórze zamkowe - / preromańska rotunda – relikty na Wzgórzu Zamkowym IX w.
preromańskie monasterium na Wzgórzu Zamkowym, IX w.
romańska bazylika trzynawowa, X w.
palatium książęce, X w./
2. Przemyśl - romańska rotunda pod prezbiterium bazyliki archikatedralnej.

Grody i grodziska

1. Horodyszczce – wieś Trepcze k/Międzybrodzia
2. Przemysł – Wzgórze Trzech Krzyży – „Stare Zamczysko”
3. Trzcinica k/Jasła – skansen Archeologiczny „Karpacka Troja”.
4. Wietrzno – Bobrka, pow. krośnieński /na terenie kopalni ropy „Wzgórze Grodzisko”

11.Woj. Pomorskie:

Zabytki architektury

1. Gdańsk – romańskie piwnice z XIII w. pod dawnym klaszturem Dominikanów /odkrycie z 2006r./
2. Gdańsk – fundamenty XIII wiecznego kościoła św. Mikołaja pod Halą Targową
3. Gdańsk-Oliwa – fragmenty cysterskiego kościoła romańskiego z 1 ćwierci XIII w., przebudowane opactwo cystersów z XII / XIII w.

Grody i grodziska

1. Białogarda w połowie drogi między Lęborkiem a Łebą.
2. Damno pow. Słupsk
3. Grabowo Bobowskie pow. Stargardzki.
4. Grodzisko Gnosna k/Zamkowej Góry „Panieńska Góra, na zachód od Skarszew.
5. Owidz k/Starogardu Gdańskiego 2km.
6. Rowokół /Smoldzino/
7. Runowo pow. słupski – ścieżka edukacyjna „Grodzisko Runowo” /gmina Potęgowo/.
8. Sopot – Skansen Archeologiczny.
9. Święty Gaj – miejsce śmierci św. Wojciecha /na północ od Dzierzgonia/.

12.Woj. Śląskie:

Zabytki architektury

1. Cieszyn – rotunda z XI w. lub około 1180 r.
2. Giełbo – kościół św. Jakuba, fragmenty z pierwszej połowy XIII w. /na wschód od Zawiercia/.
3. Siewierz – kościół św. Jana Chrzciciela, 1144 r.
4. Wojkowice Kościelne – kościół św. Marcina, 1200-1229 r /na południe od Siewierza/.

Grody i grodziska

1. Będzin Grodziec– góra św. Doroty z kościołem
2. Będzin – góra zamkowa
3. Bieruń Stary
4. Bytom – wzgórze św. Małgorzaty
5. Podzamcze „Góra Birów”
6. Lubomia – grodzisko Gałęszyców.
7. Mikołów – gródek stożkowaty.
8. Pniów k/Pyskowic – przy parkingu cmentarnym.
9. Podlesie gmina Lelów.
10. Ruda Śląska – Kochłowice.
11. Sosnowiec – Zagórze opodal ks. Św. Joachima.
12. Stary Bielsk dzielnica Bielska Białej.
13. Żernica pow. gliwicki, na szczycie drewniany kościół.

13. Woj. Świętokrzyskie:

Zabytki architektury

1. Goźlice – kościół parafialny Wniebowzięcia NMP, 1 poł. XIII w /na północ od Klimontowa/.
2. Grzegorzowice – kościół św. Jana Chrzciciela, prezbiterium z XIII w.

3. Imielno – kościół św. Mikołaja z 1 poł. XIII w /między Jędrzejowem a Pińczowem/.
4. Jędrzejów –opactwo cystersów, 1140 r.
5. Kije – kościół św. Piotra i Pawła z 2 poł. XII w /na północ od Pińczowa/.
6. Końskie – kolegiata św. Mikołaja i Wojciecha, 1 poł. XIII w.
7. Koprzywnica – pocysterski kościół św. Floriana, 1207-1240r.
8. Mieronice – kościół św. Jakuba Starszego, 2 poł. XIII w. /na zachód od Wodzisławia/.
9. Mokrsko Dolne – kościół Wniebowzięcia NMP, poł. XIII w. /na południowy wschód od Jędrzejowa/.
10. Opatów – kolegiata św. Marcina, XII w.
11. Samborzec – kościół św. Trójcy, poł. XIII w. /południowy zachód od Sandomierza/.
12. Sandomierz – kościół dominikański św. Jakuba, 1226r.
13. Skalbmierz – kościół św. Jana Chrzciciela, XII / XIII w.
14. Sulisławice – kościół Narodzenia NMP, XIII w, stary kościół na zachód od Tarnobrzega.
15. Święty Krzyż – opactwo benedyktyńskie, XI w.
16. Tarczek – kościół św. Idziego, 1 poł. XIII w.
17. Wąchock:
 - zespół klasztorny cystersów z romańskim kapitułarzem, XII w.
 - kościół klasztorny NMP i św. Floriana, XIII w.
18. Wiślica:
 - /pierwsza kolegiata wiślicka z XII w. /wraz z unikatową Płytą Orantów/.
 - druga kolegiata wiślicka z XIII w. zespół rezydencjonalny składający się z dwóch palatii połączonych z rotundami, fundamenty, XI – XII w./
19. Wiślica - kościół św. Mikołaja, relikty z przełomu X i XI w.
20. Włostów – kościół św. Jana Chrzciciela, XIII / XIV w. na południe od Opatowa.
21. Stara Zagość – kościół joannitów św. Jana Chrzciciela, XII w. na północ od Wiślicy w pobliżu Niegosławic.
22. Zawichost - kościół św. Jana Chrzciciela, 2 poł. XIII w.
23. Zawichost - kościół św. Trójcy, XIII w.
24. Zawichost - kościół Wniebowzięcia NMP

Grody i grodziska

1. Skarżysko – Kamienna, dzielnica Łyżwy rezerwat archeologiczny „Rydno”
2. Skowronno Dolne – grodzisko k/Pińczowa
3. Stradów pow. kazimierski gmina Czarnocin.
4. Wiślica
5. Włoszczowa – grodzisko zwane Kopcem św. Jana Nepomucena.

14. Woj. Warmińsko-mazurskie:

Zabytki architektury

Brak

Grody i grodziska

1. Durąg k/ Szyldak powiat ostródzki /w lesie/.
2. Gardyny gmina Dąbrówno zwane „Szwedzką Górą”.
3. Samplawa – góra św. Jana gmina Lubawa.
4. Staświny gmina Miłki pow. Giżycki – Święta Góra.
5. Tarczyny – ośrodek Archeologii Doświadczalnej gmina Lidzbark Welski..
6. Wały Tolkmity 3 km na południe od Tolkmicka

15. Woj. Wielkopolskie:

Zabytki architektury

1. Czerwona wieś – kościół św. Idziego, fundamenty z 1 poł. XIII w /między Kościanem a Gostyniem/.
2. Giecz: - kościół pw. NMP /tzw. Św. Mikołaja/, fundamenty z 1 poł. XI w.
3. Giecz - palatium, fundamenty z 1 poł. XI w.
4. Gniezno - kościół św. Jerzego /XII w., przebudowany w 1782r/.
5. Gniezno - katedra gnieźnieńska, relikty z IX / X w.
6. Kalisz - rezerwat Archeologiczny Zawodzie:
/relikty kolegiaty św. Pawła Apostoła, XII w.
relikty palatium i kamiennej wieży obronnej, XII w./
7. Kalisz - patena kaliska w bazylice kolegiackiej Wniebowzięcia NMP
5. Kazimierz Biskupi – kościół św. Marcina, fragmenty z XII w.
6. Konin – romański słup przydrożny z 1151 r.
7. Kościelec k/Kalisza – kościół św. Wojciecha, połowa XII w /na wschód od Stawiszyna/.
8. Kościelec k/Koła – kościół św. Andrzeja Apostoła, połowa XII w.
9. Kotłów – kościół Narodzenia NMP, XII w.
10. Krobia – kościół św. Idziego, XII w.
11. Licheń – w kapliczce romański krzyż z piaskowca, 1151 r.
12. Lubiń – opactwo benedyktynów, XI / XII w. na wschód od m. Krzywiń.
13. Objezierze – kościół św. Bartłomieja z fragmentami z 1 poł. XIII w. przed Obornikami.
14. Ostrów Lednicki:
- palatium połączone z kaplicą, X w.
- kościół z prezbiterium, baseny chrzcielne, X w.
15. Poznań - kościół św. Jana Jerozolimskiego za murami, XI – XIII w.
16. Poznań - katedra św. Piotra i Pawła /fragmenty w podziemiu/, X-XI w.
17. Poznań - relikty palatium i kaplicy pod kościołem NMP, X w.
18. Stare Miasto – kościół św. Piotra i Pawła, XIII w. 4 km na południowy - zachód od Konina.
19. Trzemeszno – opactwo benedyktynów, X / XI w.
20. Tulce – kościół Narodzenia NMP, XIII w. /na południe od Swarzędza/.

Grody i grodziska

1. Grzybowo - Rabieżyce 7 km na północny wschód od Wrześni.
2. Łekno.
3. Łekno „Łysa Góra” na południe od Kórnika.
4. Moraczewo – przy drodze Poznań – Gniezno w pobliżu wzgórza z wiatrakami
5. Mrówki k/Wilczyna – skansen archeologiczny
6. Rydzyna – około 1 km na wschód od zamku tzw. „Szwedzkie okopy”.
7. Zalesie k/Buku /droga z Buku do Dusznik po lewej przed drogą A2/E30.
8. Turostowo k/Kiszkowa nad jez. Turowskim.

16. Woj. Zachodnio-pomorskie:

Zabytki architektury

1. Banie – kościół MB Wspomożenia Wiernych, XIII w /między Gryfinem a Myśliborzem/.
2. Będargowo – kościół Matki Boskiej Wspomożycielki Wiernych, zatarty charakter romański, odsłonięty jeden portal, XIII w. na zachód od Szczecina.
3. Chwarszczany – kościół św. Stanisława Kostki, pierwotnie templariuszy św. Jana Ewangelisty, dolne partie fasady zachodniej z portalem, XIII w.
4. Gardno – kościół romański Najświętszego Serca Pana Jezusa z 1 poł. XIII w.
5. Góralice – kościół pod wezwaniem św. Stanisława BM, przebudowany, XIII w.
6. Kamień Pomorski – bazylika św. Jana Chrzciciela, przełom XII / XIII w.

7. Kołbacz – kościół w zespole klasztornym Cystersów, XII / XIII w.
8. Mętno – kościół, XIII w. pw. Zwiastowania NMP.
9. Moryń – bazylika romańska, poł. XIII w.
10. Piaseczno – kościół MB Królowej Różańca, XIII w. na południe od m. Banie.
11. Rurka – kościół templariuszy, XIII w. koło m. Chojna.
12. Swobnica – kościół św. Kazimierza, 1234-1250 r.

Grody i grodziska

1. Cedynia – pole bitwy
2. Gołogóra na południe od Wolina – rezerwat archeologiczny Wzgórze Wisielców, na półwyspie naprzeciw Gogolic.
3. Koszalin – Góra Chełmska
4. Lubin gmina Międzyzdroje k/ Wapnicy pozostałości grodu słowiańskiego.
5. Stare Drawsko obecnie ruiny zamku Drabim.
6. Warnowo gmina Wolin, na wschód od Międzyzdrojów.
7. Wolin „Srebrna Góra”

Opracował Bernard Milewski